

Hálskirtlataka

Í aðgerðinni eru hálskirtlarnir fjarlægðir. Oftast er ábending fyrir aðgerð endurtekna hálskirtlabólgu. Aðgerðin er gerð í svæfingu.

Undirbúningur fyrir aðgerð

Blóðþynningarlyf

Ef breyta eða stöðva þarf blóðþynningarmeðferð fyrir aðgerð er það gert í samráði við skurðlækni.

Símaviðtal vegna svæfingar

Svæfingaaðferðir eru mismunandi eftir aðgerðum. Svæfingahjúkrunarfræðingur hringir í sjúkling nokkrum dögum fyrir aðgerð til að kanna hvort eitthvað er í heilsufars sögu sem þarf að taka tillit til við fyrirhugaða svæfingu og veita tækifæri til að spyrja spurninga. Ef eitthvað er óljóst eða nánari rannsókn er þörf, er boðað í innskriftarviðtal á spítalanum fyrir aðgerðina.

Í símaviðtalinu verður spurt um:

- fyrri reynslu af svæfingum
- ofnæmi eða óþol fyrir lyfjum
- hæð og þyngd
- áfengisneyslu og reykingar
- gervitennur og tannbrýr
- heilsufar og sjúkdóma
- lyfjanotkun, þar á meðal notkun náttúrulyfja og fæðubótarefna

Gott er að hafa lyfjalista við hendina, þar sem upplýsingar verða veittar í símtalinu um hvaða lyf má taka og hvaða lyf á ekki að taka fyrir aðgerðina, þar sem óæskilegt er að taka sum lyf fyrir svæfingu.

Ef vandamál hafa komið upp eftir fyrri svæfingar, til dæmis miklir verkir, ógleði eða uppköst, er mikilvægt að segja frá því.

Fasta

Nauðsynlegt er að fasta fyrir aðgerð til að minnka hættu á fylgikvillum í tengslum við svæfingu. Löng fasta er þó ekki góð fyrir líkamann og fólk liður betur eftir aðgerð ef eftirfarandi leiðbeiningum er fylgt:

- Fá sér aukabita eða drykk áður en lagst er til svefns kvöldið fyrir aðgerð.
- Ekki má borða mat síðustu 6 klst. fyrir komu á spítalann.
- Óhætt er að drekka tæra drykki (1-2 glös í senn) þar til 2 klst. eru í komu á spítalann. Tær drykkur er t.d. vatn, tær ávaxtasafi og mjólkurlaust kaffi og te.
- Þegar á spítalann er komið veitir starfsfólk upplýsingar um hvort og hve lengi megi drekka fram að aðgerð.
- Ekki má nota tóbak síðustu 2 klst. fyrir aðgerð.

Fylgd heim

Gera þarf ráð fyrir að fá fylgd heim, því ekki má aka bíl fyrr en daginn eftir svæfingu. Eins þarf að hafa einhvern hjá sér fyrstu nóttina eftir aðgerð til öryggis.

Við innlögn á deild er gott að hafa með sér afþreyingarefni. Nota má farsíma en stilla þarf á hljóðlausa hringingu.

Aðgerðardagur

Nauðsynlegt er að fara í sturtu áður en komið er á spítalann. Ekki má nota svitalyktareyði, krem, fördunarvörur, naglalakk, ilmefti eða skartgripa eftir sturtuna.

Mæta á dagdeild A5 á 5. hæð Landspítala í Fossvogi, að morgni aðgerðardags og hafa með öll lyf sem tekin eru daglega. Ekki má taka inn eigin lyf nema í samráði við hjúkrunarfræðing eða lækni.

Óvæntar aðstæður geta valdið því að aðgerðartími breytist. Til að tryggja öryggi er endurtekið spurt um mikilvæg atriði svo sem nafn, kennitölu, ofnæmi, föstu og tegund aðgerðar. Fyrir aðgerðina eru gefin verkjalyf í töfluformi sem verka í og eftir aðgerð. Þegar komið er á skurðstofu fer fram frekari undirbúningur fyrir aðgerðina. Settur er æðaleggur í handarbak eða handlegg sem er notaður til að gefa innrennslisvökva og svæfinga- og verkjalyf. Áður en svæft er þarf að anda að sér súrefni í gegnum grímu. Síðan er svæfingalyfi sprautað í æðalegginn. Svæfingunni er viðhaldið með svæfingalyfjum. Verkjalyf eru gefin meðan á aðgerð stendur.

Eftir aðgerð fer sjúklingur á vöknun og síðan aftur á dagdeild A5. Ef verkir eða ógleði koma fram er mikilvægt að láta vita svo hægt sé að bregðast við með viðeigandi lyfjagjöf. Útskrift er áætluð samdægurs.

<p>Eftir aðgerð:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verkjalyf eru gefin reglulega • létt máltíð fyrir heimferð • fótaferð er leyfð strax eftir komu á deild • þvaglosun er nauðsynleg fyrir útskrift 	<p>Fyrir útskrift þarf að vera búíð að fá:</p> <ul style="list-style-type: none"> • útskriftarviðtal • rafrænan lyfseðil fyrir verkjalyfjum ef þörf er á
---	---

Útskrift

Verkir

Búast má við eymslum í hálsi fyrstu dagana. Ef verkir eru viðvarandi er æskilegt að taka verkjalyf reglulega yfir daginn, samkvæmt leiðbeiningum. Smám saman er dregið úr töku lyfjanna með því að minnka skammta eða taka lyfin sjaldnar.

Skurðsár

Í sárum myndast ljósar skánir, búast má við að þær losni um viku eftir aðgerðina. Varast þarf að rækja sig harkalega. Eftirblæðing er sjaldgæf en ef hún verður, er það yfirleitt daginn sem aðgerðin er framkvæmd eða 5-10 dögum síðar þegar skánir losna úr sárum.

Hreyfing

Forðast þarf áreynslu og ekki má rembast eða lyfta þungu fyrstu tvær vikurnar eða samkvæmt fyrirmælum læknis. Einnig ber að forðast mikinn hita svo sem gufuböð eða heit böð.

Mataræði

Mikilvægt er að drekka vel eftir aðgerðina. Hætt er við eymslum í hálsi við kyngingu og getur verið gott að sjúga ísmola eða frostpinna. Gott að borða mjúkan mat eins og til dæmis pasta, egg eða mjólkurmat og gæta þess að maturinn sé í mesta lagi volgur, ekki heitur. Forðast þarf „harðan“ mat til að byrja með eins og til dæmis kornflögur og hrökkbrauð.

Munnhirða

Skán í munni getur valdið andremmu. Mikilvægt er að hreinsa vel munn og burstu tennur til að forðast sýkingu í hálsi. Skola þarf munninn vel með vatnssopa eftir máltíðir.

Eftirmeðferð

Venjulega er ekki þörf á endurkomu. Ef þörf krefur er hægt að leita til göngudeildar skurðlækninga B3 á Landspítala í Fossvogi.

Vinna

Æskilegt er að taka frí frá vinnu í eina til tvær vikur eftir aðgerð, en það fer eftir eðli starfs og líðan.

Kostnaður

Greiða þarf fyrir aðgerð á dagdeild. Reikningur er sendur heim eftir útskrift. Verðskrá er birt með fyrirvara um breytingar á gjaldskrá Landspítala.

Hafa skal samband við dagdeild A5 eða göngudeild B3 ef:

- blæðir frá munni
- bjúgur er í hálsi eða öndunarörðugleikar
- líkamshiti er hærri en 38,5 °C
- verkur er viðvarandi og minnkar ekki við töku verkjalyfja
- stöðug ógleði eða uppköst

Dagdeild A5 er opin virka daga frá kl. 7 til 22, sími: 543 7570.

Göngudeild skurðlækninga B3 er opin frá kl. 8 til 16, sími: 543 7390.

Után þess tíma má hafa samband á deild A4 í síma 543 7354.

Sjúklingum og aðstandendum er velkomið að hringja ef spurningar vakna.

Vinsamlegast athugið að sjúkráhusíð getur ekki borið ábyrgð á peningum eða öðrum verðmætum svo sem símum, tölvum o.fl. sem sjúklingar eða aðstandendur hafa meðferðis.

Athygli er vakin á því að starfsfólk og nemendur sjúkráhusins eru bundin þagnarskyldu og mega því ekki ræða um málefni sjúklinga á deildinni. Við viljum vinsamlegast biðja þig og aðstandendur þína að ræða ekki það sem þið kunið að verða vitni að eða heyra um aðra sjúklinga.

Landspítali er kennsluspítali og nemendur í heilbrigðisfræðum og tengdum greinum stunda hluta af námi sínu á spítalanum. Nemendur fylgjast með og taka þátt í daglegri meðferð sjúklinga og eru alltaf á ábyrgð og undir handleiðslu leiðbeinenda sinna.